

Podpis a prozatímní provádění Dohody o partnerství mezi Evropskou unií a členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS)

Informační podklad k návrhu rozhodnutí o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o partnerství mezi Evropskou unií na jedné straně a členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS) na straně druhé

Podklad k dokumentu Rady č. 9752/21
září 2021
zpracoval: Martin Kuta

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 5
- Projednávání v zahraničním výboru PS PČR:..... 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:

ŘADA: DOKUMENTY EU

Název: Podpis a prozatímní provádění Dohody o partnerství mezi Evropskou unií a členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS)

Zpracoval: Kuta, M.

Číslo: Podklad k dokumentu č. 9752/21

Datum: září 2021

Klíčová slova:

Mezinárodní spolupráce; dohoda; Organizace afrických, karibských a tichomořských států

Typ řady: interní

První vydání řady: říjen 2004

Frekvence vydání řady: nepravidelná

Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ

Jazyk: CZ

Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH ROZHODNUTÍ

Návrh rozhodnutí Rady o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o partnerství mezi Evropskou unií na jedné straně a členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS) na straně druhé
COM(2021) 312 final, kód Rady 9752/21
Interinstitucionální spis 2021/0145/NLE

- **Právní základ:**
Článek 218 odst. 8 druhý pododstavec, článek 217 a článek 218 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
16. 6. 2021
- **Procedura:**
Nelegislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 3. 9. 2021, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 8. 9. 2021 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**

Od roku 2000 byly vztahy mezi EU a skupinou afrických, karibských a tichomořských (AKT) států upraveny [Dohodou z Cotonou](#). Tato dohoda byla revidována v letech 2005 a 2010 a v září 2018 byla zahájena jednání o nové partnerské dohodě, která by dále posílila stávající politické partnerství nad rámec tradiční rozvojové spolupráce. Jednání o nové dohodě byla úspěšně uzavřena parafováním předlohy jejího textu oběma stranami dne 15. dubna 2021. Dohoda má šest specifických cílů: 1) podpora, ochrana a naplňování lidských práv, demokratických principů, právního státu a dobré veřejné správy, se zvláštním ohledem na rovnost pohlaví; 2) budování mírumilovných a odolných států a společností, řešení hrozeb pro mír a bezpečnost; 3) podpora lidského a sociálního rozvoje, vymýcení chudoby, řešení nerovností a zajištění důstojného života pro všechny se zvláštním ohledem na ženy a dívky; 4) mobilizace investic, podpora obchodu a podpora rozvoje soukromého sektoru s cílem dosáhnout udržitelného a inkluzivního růstu a vytvořit důstojná pracovní místa pro všechny; 5) boj proti změně klimatu, ochrana životního prostředí a zajištění udržitelného řízení přírodních zdrojů a 6) komplexní a vyvážený přístup k migraci. Cílem předkládaného návrhu je schválit podpis vyjednané dohody jménem Unie a její prozatímní uplatňování.

V roce 2018 zahájily Evropská komise a vysoká představitelka Unie pro zahraniční vztahy bezpečnostní politiku na základě zmocnění Rady jednání se skupinou států AKT (africké, karibské a tichomořské) o modernizaci [dohody z Cotonou](#) z roku 2000, která vzájemné vztahy upravovala a jejíž platnost podle původního ujednání měla trvat do února 2020. Tato dohoda zajišťovala základní rámec spolupráce umožňující jak politický dialog, tak i hospodářskou spolupráci

s jednotlivými zeměmi, případně regiony (v roce 2014 se jednalo o sjednání regionální dohody o hospodářském partnerství se 16 západoafrickými státy Hospodářského společenství států západní Afriky ECOWAS a státy Jihoafrického společenství pro rozvoj). Obecně byla hospodářská spolupráce zaměřena na obchodní a rozvojová partnerství, která měla posilovat rozvoj daných států. Platnost Dohody z Cotonou byla s ohledem na probíhající jednání o nové dohodě dvakrát prodloužena, nejprve do 31. prosince 2020 a následně do 30. listopadu 2021 nebo do zahájení prozatímního uplatňování nové dohody, podle toho, co nastane dříve.

V dubnu 2020 došlo k přetvoření skupiny AKT na Organizaci afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS).

- **Obsah a dopad:**

Nová dohoda mezi EU a OAKTS je v souladu s celosvětovými i unijními standardy a strategickými dokumenty a naplňuje unijní cíle v oblasti vnější činnosti (například [Agenda 2030 OSN o celosvětovém udržitelném rozvoji](#), [Pařížská dohoda o změně klimatu](#), [Zelená dohoda pro Evropu](#), [nový pakt o migraci a azylu](#)). Tyto strategické dokumenty se promítají do cílů, na které je nová dohoda zaměřena. Jedná se o oblasti politického dialogu, hospodářské spolupráce a klimatických a migračních záležitostí. Konkrétně dohoda sleduje tyto cíle:

- ochrana a podpora lidských práv a rovnosti, demokratických zásad a zásad právního státu včetně správy věcí veřejných;
- posilování odolnosti států a společností a mírová opatření;
- zahrnující lidský a sociální rozvoj včetně opatření na snižování a odstranění chudoby;
- mobilizace investic a hospodářské a obchodní spolupráce, zajištění udržitelného růstu;
- opatření boje proti změnám klimatu;
- uplatňování vyváženého přístupu k migraci, podpora řízené a legální migrace, dodržování mezinárodních standardů mezinárodního práva v případě neřízené migrace a nastavení opatření, která budou zacílená na odstraňování zdrojových příčin migrace.

Samotná dohoda obsahuje obecná ustanovení spolupráce, stanovení strategických priorit, identifikaci mezinárodní spolupráce, která ke stanoveným cílům může přispět, způsoby spolupráce vedoucí k dosažení stanovených cílů, institucionální rámec a závěrečná ustanovení. Vedle vlastní dohody jsou sjednány i regionální protokoly, které obsahují ustanovení o souborech opatření relevantních pro jednotlivé regiony (region Afriky, Karibiku a Tichomoří). Jednotlivé **regionální priority** jsou následující:

- **Afrika:** zahrnující, udržitelný hospodářský růst a rozvoj; lidský a společenský rozvoj; ochrana a správa životního prostředí a přírodních zdrojů; podpora míru a bezpečnosti; ochrana a podpora lidských práv, demokracie a vládnutí, právního státu, podpora rovnosti osob, spravedlnosti a finančního vládnutí; správa a řízení migrace a mobility. V případě Afriky uplatňuje EU také [Společnou strategii EU-Afrika](#) a inovovanou verzi partnerství stanovenou v roce 2017, reflektující také unijní závazky opatření směřujících k odstranění zdrojových příčin migrace.
- **Karibik:** opatření proti důsledkům klimatické změny; hospodářská transformace a s ní spojený rozvoj; zvyšování lidského a společenského rozvoje.
- **Tichomoří:** ochrana moří a oceánů, odkyselování a ochrana korálových útesů kvůli jejich významu pro reakci na klimatické změny; řízení rybolovu; podpora budování odolných, na míru založených společností a států, podpora vnitřní soudržnosti prostřednictvím rovnosti

jejich členů; zahrnující hospodářský rozvoj a finanční vládnutí; posilování rovnosti žen a mužů a ženských práv.

Tato struktura, kdy v dohodě jsou stanoveny obecné principy a soubory opatření směřující k prioritám jednotlivých regionů jsou stanoveny v doprovodných protokolech, je oproti původní dohodě z Cotonou novinkou.

Dohoda rovněž upravuje způsob řízení budoucích vztahů. Ty by měly být spravovány ministerskými radami s přihlédnutím k regionálním formátům – obvykle Rada ministrů (dle daného regionu), smíšený výbor pro praktické otázky a parlamentní shromáždění, umožňující provozovat parlamentní diplomacii.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Dohoda nemá dopad na rozpočet a právní řád ČR.

Financování některých opatření však bude zajištěno prostředky na rozvojovou spolupráci z Evropského rozvojového fondu.

- **Stanovisko vlády ČR:**

K návrhu rozhodnutí na uzavření dohody přijala Vláda ČR rámcovou pozici dne 3. 9. 2021. Podle vlády se jedná o důležitou problematiku pro ČR. Vláda se rovněž zapojila do konzultací během procesu sjednávání dohody, a ta tak obsahuje i vládní priority.

Vláda na nové dohodě vítá, že své těžiště přesouvá směrem k obchodně-hospodářské spolupráci s jednotlivými státy v daných regionech a také k podpoře soukromého sektoru a společnosti jako celku. Pro ČR je klíčová efektivita a vymahatelnost případných pravidel readmise (zajištění bezpečného návratu osob) a řízení migrace jako dílčí prvek spolupráce především s africkými státy.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Návrh rozhodnutí se nachází v přípravné fázi projednávání v Evropském parlamentu. V červnu 2021 byl odeslán k projednání ve výborech. Odpovědným výborem je výbor pro rozvoj; výbor pro mezinárodní obchod je vyzván k předložení stanoviska.

- **Projednávání v zahraničním výboru PS PČR:**

Zahraniční výbor PS PČR projednal dokument dne 9. září 2021 a usnesením č. 191 přijal tyto závěry:

Zahraniční výbor

- I. **bere na vědomí** Návrh rozhodnutí Rady o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o partnerství mezi Evropskou unií na jedné straně a členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS) na straně druhé;
- II. **podporuje** rámcovou pozici vlády České republiky k tomuto dokumentu;
- III. **pověřuje** zpravodaje zahraničního výboru, aby s tímto usnesením seznámil předsedu výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny.